

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK (EU) 2016/1994 IRÁNYMUTATÁSA**(2016. november 4.)****az intézményvédelmi rendszereknek az illetékes nemzeti hatóságok által az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti prudenciális célokra történő elismerésével kapcsolatos megközelítésről (EKB/2016/38)**

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére, valamint 6. cikke (5) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾, és különösen annak 113. cikke (7) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 575/2013/EU rendelet 113. cikkének (7) bekezdése úgy hivatkozik az intézményvédelmi rendszerekre, mint olyan szerződésben foglalt vagy jogszabályban meghatározott kölcsönös felelősségvállalási rendszerekre, amelyek védik a tagintézményeket, és mindenekelőtt szükség esetén biztosítják azok likviditását és hosszú távú fizetőképességét a fizetésekre elkerülése érdekében. E rendelkezés szerint az illetékes hatóságok az 575/2013/EU rendeletben meghatározott bizonyos feltételek mellett eltekinthetnek egyes prudenciális követelményektől, vagy bizonyos mentességeket biztosíthatnak az intézményvédelmi rendszer tagjai részére.
- (2) Az Európai Központi Bank (EKB) mint az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM) keretében a jelentősnek minősülő hitelintézetek prudenciális felügyeletére hatáskörrel rendelkező hatóság feladata az ilyen intézmények által benyújtott kérelmek értékelése.
- (3) Az intézményvédelmi rendszerek prudenciális célokból történő értékelésének feltételeit az 575/2013/EU rendelet 113. cikkének (7) bekezdése tartalmazza. E rendelet bizonyos mérlegelési mozgásteret biztosít az illetékes hatóságok részére a feltételek teljesülésének meghatározásához szükséges felügyeleti értékelés kialakítása során. A koherencia, a hatékonyság és az átláthatóság biztosítása érdekében az EKB az intézményvédelmi rendszerek prudenciális célokból való elismerésével kapcsolatos megközelítésről szóló új fejezettel bővítette az uniós jogszabályokban biztosított választási lehetőségekről és mérlegelési jogköréről szóló EKB-iránymutatást ⁽³⁾, amely meghatározza, hogy az EKB hogyan fogja értékelni az intézményvédelmi rendszerek és tagjaik fentiekben hivatkozott feltételeknek való megfelelését.
- (4) Az EKB felelős az SSM hatékony és következetes működéséért, és felügyelési feladatainak részeként biztosítja a felügyeleti eredmények következetességét. Ezzel összefüggésben az EKB iránymutatásokat bocsát ki az illetékes nemzeti hatóságok részére, amelyeknek megfelelően az illetékes nemzeti hatóságoknak a felügyeleti feladatokat el kell látniuk és a felügyeleti határozatokat meg kell hozniuk a kevésbé jelentős hitelintézetek tekintetében.
- (5) Mivel az intézményvédelmi rendszerek jelentős és kevésbé jelentős intézményeket is magukban foglalhatnak, az EKB és az illetékes nemzeti hatóságok által elfogadott határozatok közötti összhang előmozdítása érdekében fontos az SSM keretében az intézményvédelmi rendszerek tagjai következetes kezelésének biztosítása. Azon intézményvédelmi rendszerek tekintetében, amelynek tagjai között jelentős és kevésbé jelentős hitelintézetek is szerepelnek, különösen fontos, hogy a jelentős hitelintézetek prudenciális felügyeletéért felelős EKB és a kevésbé jelentős intézmények felügyeletéért felelős illetékes nemzeti hatóságok ugyanazokat az előírásokat alkalmazzák a megfelelés értékelése során. A kizárólag kevésbé jelentős intézményekből álló intézményvédelmi rendszerek esetében ugyancsak indokolt az azonos előírások illetékes nemzeti hatóságok általi használata, mivel idővel változhat az intézményvédelmi rendszerek összetétele és tagjaik jelentős vagy kevésbé jelentős minősítése,

⁽¹⁾ HL L 287., 2013.10.29., 63. o.

⁽²⁾ HL L 176., 2013.6.27., 1. o.

⁽³⁾ Az iránymutatás e fejezetét 2016 júliusában fogadták el. Az „ECB Guide on options and discretions available in Union law” (Az uniós jogszabályokban biztosított választási lehetőségekről és mérlegelési jogköréről szóló EKB-iránymutatás) egységes szerkezetbe foglalt változata elérhető az EKB bankfelügyeleti honlapján: www.bankingsupervision.europa.eu

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Hatály

Ez az iránymutatás meghatározza az intézményvédelmi rendszerek és tagjaik 575/2013/EU rendelet 113. cikkének (7) bekezdésében szereplő követelményeknek való megfelelésének annak érdekében történő értékelésére vonatkozó előírásokat, hogy az egyes intézményeknek megadható-e a hivatkozott cikk szerinti engedély. Az illetékes nemzeti hatóságok alkalmazzák az előírásokat a kevésbé jelentős intézmények tekintetében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen iránymutatás alkalmazásában az 575/2013/EU rendeletben, a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽¹⁾, az 1024/2013/EU rendeletben és a 468/2014/EU európai központi banki rendeletben (EKB/2014/17) ⁽²⁾ szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

II. FEJEZET

AZ 575/2013/EU RENDELET 113. CIKKÉNEK (7) BEKEZDÉSE SZERINTI ÉRTÉKELÉSRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

3. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (6) bekezdésének a) és d) pontjával együttesen értelmezett 113. cikk (7) bekezdésének a) pontja: a prudenciális helyzet és a székhely értékelése

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (6) bekezdésének a) és d) pontjával együttesen értelmezett 113. cikk (7) bekezdésének a) pontjával összhangban a partner prudenciális helyzetének és székhelyének értékelése során az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) a partner olyan intézmény, pénzügyi vállalkozás vagy járulékos vállalkozás-e, amelyre megfelelő prudenciális követelmények vonatkoznak;
- b) az engedélyt kérő a partner ugyanabban a tagállamban rendelkezik-e székhellyel.

4. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (6) bekezdésének e) pontjával együttesen értelmezett 113. cikk (7) bekezdésének a) pontja: a szavatolóőke azonnali átadása vagy a tagok részére a kötelezettségek partner általi visszafizetése

Annak értékelése során, hogy az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (6) bekezdésének e) pontjával együttesen értelmezett 113. cikk (7) bekezdésének a) pontjával összhangban a szavatolóőke azonnali átadásának, vagy a tagok részére a kötelezettségek partner általi visszafizetésének van-e várható lényeges gyakorlati vagy jogi akadály, az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) a tagok részvényesi vagy jogi struktúrája gátolhatja-e a szavatolóőke átadhatóságát vagy a kötelezettségek visszafizetését;
- b) a szavatolóőke tagok közötti átadására vonatkozó hivatalos döntéshozatali eljárás biztosítja-e az azonnali átadást;
- c) a tagok alapszabálya, részvényesi megállapodás vagy más ismert megállapodás tartalmaz-e olyan rendelkezéseket, amelyek akadályozhatják a szavatolóőke átadását vagy a kötelezettségek partner általi visszafizetését;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

⁽²⁾ Az Európai Központi Bank 468/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról (SSM-keretrendelet) (EKB/2014/17) (HL L 141., 2014.5.14., 1. o.).

- d) a tagok tekintetében fennállt-e olyan súlyos kezelési nehézség vagy vállalatirányítási probléma, amely negatív hatással lehet a szavatoló-tőke azonnali átadására vagy a kötelezettségek visszafizetésére;
- e) harmadik fél ⁽¹⁾ ellenőrzést gyakorolhat-e a szavatoló-tőke azonnali átadása vagy a kötelezettségek visszafizetése fölött vagy megakadályozhatja-e azt;
- f) vannak-e arra utaló, a tagok közötti tőkemozgásokkal kapcsolatos jelek a múltból, amelyek a szavatoló-tőke azonnali átadására vagy a kötelezettségek visszafizetésére való képességet tanúsítják.

Kulcsfontosságúnak minősül az intézményvédelmi rendszer válságkezelési közvetítő szerepe, és a problémás tagok támogatása érdekében tőke rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos felelőssége.

5. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének b) pontja: az intézményvédelmi rendszer képessége a kötelezettségvállalása szerinti szükséges támogatás nyújtására

Annak értékelése során, hogy kialakítottak-e az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének b) pontja szerinti rendelkezéseket, amelyek biztosítják, hogy az intézményvédelmi rendszer képes legyen a kötelezettségvállalása szerinti szükséges támogatás nyújtására a haladéktalanul rendelkezésére álló forrásokból, az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) a rendelkezések az intézményvédelmi rendszer működési keretét alkotó intézkedések, eljárások és módszerek széles körét foglalják-e magukban. Ennek a keretnek a kevésbé beavatkozó jellegűtől a jelentősebb intézkedésekig terjedő lehetséges intézkedéseket kell tartalmaznia, amelyek arányosak a kedvezményezett intézmény kockázatosságával és pénzügyi kötöttségeinek komolyságával, beleértve a közvetlen tőkét és a likviditási támogatást is. A támogatás feltétele lehet például bizonyos helyreállítási és szerkezetátalakítási intézkedések intézmény általi megvalósítása;
- b) az intézményvédelmi rendszer irányítási struktúrája és a támogatási intézkedésekkel összefüggő döntéshozatali eljárás lehetővé teszi-e a kellő időben nyújtott támogatást;
- c) fennáll-e egyértelmű kötelezettségvállalás a támogatás nyújtására vonatkozóan olyan esetben, amikor a kockázatok korábbi ellenőrzése és korai beavatkozási intézkedések ellenére valamelyik tag fizetéképtelen vagy valószínűleg fizetéképtelenné válik, vagy elveszítette vagy valószínűleg elveszíti likviditását, valamint annak biztosítására, hogy tagjai megfeleljenek a szavatoló-tőkére és likviditásra vonatkozó megfelelő követelményeknek;
- d) az intézményvédelmi rendszer végez-e rendszeres időközönként stressztesztet a potenciális tőke- és likviditástámogatási intézkedések mennyiségi meghatározása érdekében;
- e) az intézményvédelmi rendszer (befizetett forrásokból, potenciális utólagos hozzájárulásokról és hasonló kötelezettségvállalásokról álló) kockázatviselő képessége megfelelő-e a tagjait érintő potenciális támogatási intézkedések fedezéséhez;
- f) létrehozta-e előzetes alapot annak biztosítására, hogy az intézményvédelmi rendszernek haladéktalanul rendelkezésére álljanak a támogatási intézkedésekhez szükséges források, és
 - i. a hivatkozott alap hozzájárulásai egyértelműen meghatározott kereteket követnek-e;
 - ii. a forrásokat kizárólag likvid és biztos követelésekbe fektetik-e, amelyek bármikor értékesíthetők, és amelyek értéke nem függ a tagok és leányvállalataik fizetőképességétől és likviditási helyzetétől;
 - iii. az intézményvédelmi rendszer stressztesztjeinek eredményét figyelembe veszik-e az előzetes alap minimális előirányzott összegének meghatározása során;
 - iv. a források haladéktalan rendelkezésre állásának biztosítása érdekében meghatározták-e az előzetes alap megfelelő alsó korlátját/minimum összegét.

Az intézményvédelmi rendszerek a 2014/49/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ szerinti betétbiztosítási rendszerként elismerhetők, és a vonatkozó nemzeti jogban megállapított feltételek mellett engedélyezhető számukra, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket a hitelintézetek csődjének elkerülését célzó alternatív intézkedésekre fordítsák. Ebben az esetben az illetékes nemzeti hatóságok a támogatás nyújtásához rendelkezésre álló források értékelése során figyelembe veszik a rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket, tekintettel az intézményvédelmi rendszerek és a betétbiztosítási rendszerek különböző célkitűzéseire, mivel az előbbiek célja a tagjaik védelme, míg az utóbbiak fő feladata a betétesek védelme a hitelintézet fizetéképtelenségéből fakadó következményekkel szemben.

⁽¹⁾ Harmadik félnek minősül a tag anyavállalatától, leányvállalataitól, döntéshozó szerve tagjaitól vagy részvényeseitől eltérő fél.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.).

6. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének c) pontja: az intézményvédelmi rendszerek kockázatok monitorozására és osztályozására szolgáló rendszerei

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének c) pontja szerint az intézményvédelmi rendszernek megfelelő és egységesen megállapított, a kockázatok monitorozására és osztályozására szolgáló rendszereket kell működtetnie, amelyek valamennyi tagnak, valamint az intézményvédelmi rendszer egészének a kockázati helyzetéről teljes áttekintést biztosítanak, a megfelelő intézkedések megtételére irányuló jogosultságokkal együtt; és az ilyen rendszerek keretében megfelelően monitorozni kell a rendelet 178. cikke (1) bekezdése szerinti nemteljesítő kitétségeket. E feltétel teljesülésének értékelése során az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) az intézményvédelmi rendszer tagjai kötelesek-e rendszeres időközönként az intézményvédelmi rendszer vezető testületének rendelkezésére bocsátani a kockázati helyzetükre vonatkozó naprakész adatokat, beleértve a szavatoló-tőkére és a tőkekövetelményekre vonatkozó információkat;
- b) megfelelő adatsorokat és informatikai rendszereket alkalmaznak-e;
- c) az intézményvédelmi rendszer fő vezető testülete megállapítja-e a kockázatkezelési keretrendszer tagok által alkalmazandó egységes standardjait és módszereit;
- d) a kockázatok intézményvédelmi rendszer általi monitorozása és osztályozása érdekében a kockázatok közös fogalom-meghatározását alkalmazzák-e, valamennyi tag tekintetében ugyanazokat a kockázati kategóriákat monitorozzák-e, és a kockázatok mennyiségi meghatározása során azonos megbízhatósági szinteket és idővonalakat alkalmaznak-e;
- e) az intézményvédelmi rendszer kockázatok monitorozására és osztályozására szolgáló rendszerei kockázati helyzetük szerint osztályozzák-e a tagokat, azaz az intézményvédelmi rendszer megállapította-e azon különböző kategóriákat, amelyekbe besorolja a tagjait a korai beavatkozás lehetővé tétele érdekében;
- f) az intézményvédelmi rendszer képes-e befolyásolni tagjainak kockázati helyzetét a nekik szóló, például bizonyos tevékenységek korlátozására vagy bizonyos kockázatok csökkentésének előírására irányuló utasítások és ajánlások kibocsátásával.

7. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének d) pontja: az intézményvédelmi rendszer saját kockázati értékelése

Annak értékelése során, hogy az intézményvédelmi rendszer saját kockázati értékelést végez-e, melynek eredményeit az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének d) pontjával összhangban közli az egyes tagokkal, az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) az intézményvédelmi rendszer rendszeres időközönként értékeli-e azon ágazat kockázatait és sérülékenységét, amelyhez a tagjai tartoznak;
- b) a kockázati értékelés eredményeit jelentés vagy más dokumentum foglalja-e össze, amelyet röviddel a véglegesítését követően az intézményvédelmi rendszer döntéshozatali szervei és/vagy tagjai rendelkezésére bocsátanak;
- c) a 113. cikk (7) bekezdésének c) pontja által előírtaknak megfelelően a tagokat tájékoztatják-e az intézményvédelmi rendszer általi kockázati besorolásukról.

8. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének e) pontja: az intézményvédelmi rendszer konszolidált vagy összesített jelentése

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének e) pontja értelmében az intézményvédelmi rendszernek évente össze kell állítania és nyilvánosságra kell hoznia egy olyan konszolidált jelentést, amely tartalmazza a mérleget, az eredménykimutatást, a helyzetjelentést és kockázati jelentést az intézményvédelmi rendszer egészére vonatkozóan, vagy egy olyan jelentést, amely tartalmazza az összesített mérleget, az összesített eredménykimutatást, a helyzetjelentést és a kockázati jelentést az intézményvédelmi rendszer egészére vonatkozóan. E feltétel teljesülésének értékelése során az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) a konszolidált vagy összesített jelentést független külső könyvvizsgáló vizsgálja-e a vonatkozó számviteli keret, vagy adott esetben az összesítési módszer alapján;
- b) a külső könyvvizsgálónak ellenőri véleményt kell-e készítenie;

- c) a konszolidáció/összesítés kiterjed-e az intézményvédelmi rendszer valamennyi tagjára, leányvállalataira, a holdingtársaságokhoz hasonló közvetítőstruktúrákra, valamint a magát az intézményvédelmi rendszert kezelő szervezetre (amennyiben jogi személy);
- d) amennyiben az intézményvédelmi rendszer olyan jelentést készít, amely tartalmazza az összesített mérleget és az összesített eredménykimutatást, az összesítési módszer biztosítani tudja-e valamennyi csoporton belüli kockázati kitettség kiszűrését.

9. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének f) pontja: a tagság megszüntetésének előzetes jelzése

Az illetékes nemzeti hatóság ellenőrzi, hogy a szerződésben vagy jogszabályban szerepel-e az intézményvédelmi rendszer tagjainak arra irányuló kötelezettsége, hogy legalább 24 hónappal korábban jelezniük kell, amennyiben meg kívánják szüntetni a rendszert.

10. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének g) pontja: a szavatolótőke kiszámításához figyelembe vehető elemek többszörös számbavételének kiküszöbölése

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének g) pontja értelmében a szavatolótőke kiszámításához figyelembe vehető elemek többszörös számbavételét (a továbbiakban: többszörös számbavétel) valamint az intézményvédelmi rendszer tagjai között a szavatolótőke nem megfelelő képzsét ki kell küszöbölni. E követelmény teljesülésének értékelése céljából az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy:

- a) a konszolidált vagy összesített pénzügyi jelentés ellenőrzéséért felelős külső könyvvizsgáló igazolhatja-e ezen gyakorlatok kiküszöbölését;
- b) a tagok egyes ügyletei egyéni, szubkonszolidált vagy konszolidált szinten a szavatolótőke nem megfelelő képzsét eredményezték-e.

11. cikk

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének h) pontja: széles körű tagság

Az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének h) pontjában szereplő azon feltétel értékelése során, hogy az intézményvédelmi rendszer tagságának túlnyomórészt homogén üzleti profillal rendelkező hitelintézetek széles köréből kell állnia, az illetékes nemzeti hatóságoknak a következőket kell figyelembe venniük:

- a) az intézményvédelmi rendszer (a potenciálisan megfelelő intézmények között) elegendő számú taggal rendelkezik-e az adott esetben végrehajtásra kerülő támogatási intézkedések fedezéséhez;
- b) a tagok üzleti modellje, üzleti stratégiája, mérete, ügyfelei, regionális irányultsága, termékei, finanszírozási struktúrái, jelentős kockázati kategóriái, az intézményvédelmi rendszer más tagjaival megvalósított értékesítési együttműködése és szolgáltatási megállapodásai stb.;
- c) a tagok különböző üzleti profilja lehetővé teszi-e kockázati helyzetüknek az intézményvédelmi rendszer által az 575/2013/EU rendelet 113. cikke (7) bekezdésének c) pontja szerint működtetett, egységesen megállapított rendszerek alkalmazásával történő monitorozását és osztályozását;
- d) az intézményvédelmi rendszer ágazatai gyakran együttműködésen alapulnak, azaz az intézményvédelmi rendszer hálózatán belüli központi intézmények és egyéb szakosodott intézmények termékeket és szolgáltatásokat kínálnak az intézményvédelmi rendszer többi tagjának. Az üzleti profilok homogenitásának értékelése során az illetékes nemzeti hatóságnak figyelembe kell vennie a tagok üzleti tevékenysége hálózathoz kapcsolódásának mértékét (helyi bankoknak értékesített termékek és nyújtott szolgáltatások, közös ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások, tőkepiaci tevékenységek stb.).

III. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

12. cikk

Hatálybalépés és végrehajtás

- (1) Ez az iránymutatás az illetékes nemzeti hatóságokkal történő közlése napján lép hatályba.
- (2) Az illetékes nemzeti hatóságoknak 2016. december 2-ától kell megfelelniük ennek az iránymutatásnak.

13. cikk

Címzettek

Ennek az iránymutatásnak a címzettjei az illetékes nemzeti hatóságok.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2016. november 4-én.

az EKB Kormányzótanácsa részéről

az EKB elnöke

Mario DRAGHI
